

system ligger Hovedgrundfætningen i vor Valglov langt nærmere, end den Inddeling i Geistlige, Adelige, Godsseiere, Borgere og Bønder, som bestaaer i andre til Monarchiet hørende Landsdele, til hvis Anskuelse og Institutioner der ved en Fællesforsætning nødvendigvis ogsaa maatte tages Hensyn. Ligesom neppe Noget vilde betænke sig paa, langt at foretrække selv en høj Censur for en saadan, det rette Begreb om Statsborgerlighed undergravende, Stænderindretning, saaledes vil det navnlig være indlysende, at det vil være langt lettere at erholde en Censur nedsat, end at faae Grundlaget for et heelt Valgsystem forandret.

At de Former, hvorunder Valgretten efter den foreløbige Valglov skal udøves, ere meget findrige, er almindeligen erkjendt. Ved de Valg, der skulle foretages af de i parlamentariske Formers Brug øvede, i Reglen paa eet Sted forsamlede, Medlemmer af de særlige Repræsentationer, vil dette System sikkert naae sit Niemed, at give alle berettigede Fractioner lige Afgang til en forholdsvis Andeel i Valgets Udfald. Om det ved de i store, vidt spredte Kredse foregaaende Valg vil befindes lige saa praktisk, som det er findrigt, maa Erfaringen vise. Den Egenkab, at det med fuldkommen Upartiskhed gjør lige Ret og Skjal mod Alle, har endelig den særlige Fortjeneste, at det danske Element i Slesvig derved kan vente at komme til sin Ret, hvilket ikke vil kunne siges om det Valgsystem, hvorpaa dets særlige Repræsentation er bygget, og endnu mindre om det ovenfor bekæmpede Delegationsystem, der fuldstændigen vilde ubelukke det fra Repræsentationen.

Naar til det Anførte lægges, at Valgbarheden er fuldkommen fri, saa at enhver Bølgger har den meest uindskrænkede Afgang til at blive repræsenteret ved Den, han helst vil have, saa vil det, hvor meget man end maatte ønske, at den fastsatte Censur snart maa blive nedsat, dog ikke kunne nægtes, at dette Valgsystem er et brugbart Middel til at tilvejebringe, hvad der er Opgaven for ethvert Valgsystem, en Forsamling af uafhængte, indsigtsfulde og paalidelige Repræsentanter.

Derfor Udvalget ved Dommen over det hele Indhold af constitutionelle Rettigheder, som ved Udkastet tildeles Fællesrepræsentationen, og af de Former, hvorigjennem disse Rettigheder skulle udøves, ene kunde gaae ud fra, hvad der efter dets Formening er det i og for sig Rette og Dnskelte, da vilde det have flere vægtige Anker derimod at fremsføre, og det tvivler aldeles ikke paa, at dersom Ministeriet kun havde havt den Opgave, at tilfredsstille sin egen Overbeviisning om et frit Statssamfunds Fordringer, eller at fyldestgjøre den danske Rigsdags Dnsker i saa Henseende, saa vilde Udkastet have erholdt en noget anden Character, om der end ligesuldt vilde være blevet Stof nok tilbage til Meningsforskjellighed.

Tages der derimod tilbørligt Hensyn til den hele lange Række af beklagelige Forvilsninger, under hvis Tryk den danske Rigsdag fra dens første Dag af har staaet, til hvis Conseqventer den stedse har erkjendt at maatte tage et stort Hensyn, og hvorfra den umulig nu kan frigjøre sig, fordi ved Kongens Trofasthed og Folkets Udholdenhed Stillingen er blevet noget gunstigere, og opkaftes der da det Spørgsmaal, hvorvidt den af saa mange Banskigheder og Umuligheder omgivne Regjering ved Udkastet har opfyldt den Overenskomst, som ligger i Rigsdagens Adresse og Ministeriets Program, saa maa Udvalget besvare dette Spørgsmaal med et Ja. Hvor mange Indvendinger der nemlig end kunne gjøres mod mange af Udkastets Enkeltheder, vil man dog ikke kunne frakende en Forsætning, der hjemler Folkerepræsentationen besluttende Medvirking ved Lovgivningen og Finantsbestyrelsen, og som begrunder fuldstændig Ministeransvarlighed, Characteren af en constitutionel Forsætning. Ligesom Ministeriet altsaa har holdt sig paa det Grundlag, i hvis Opgivelse Rigsdagen erklærede aldrig at kunne samtykke, saaledes kan nu heller ikke Rigsdagen fra sin Side afsee fra de bestemte Tilfagn, som den har knyttet til denne ufravigelige Betingelse.

Da der efter Rigsdagens Stilling til Fællesforsætningen ikke kan være Tale om nu at bevirke de Endringer, hvortil Udkastet maatte trænge, vilde en udsørlig Kritik af dens Enkeltheder her ikke være paa sit rette Sted. Imid-